

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי

מתוך "דרך ישרה" מסכת פסחים

פרשת בראשית דפים צה - קא

דרך ישרה תמצית הדף

✎ דף צה

*פסח שני וראשון. *פסח בטומאה והפטורים.

א. נאמר בפסח שני ככל חקת הפסח יעשו אותו ומפרשינו לגבי מה פסח שני שזה לפסח ראשון ולגבי מה חלוקים 1. על מצות ומרורים, לרבות בפסח שני צלי אש שזה מצוה דגופיה ולמעט השבתת שאור. 2. לא ישאירו עד בקר, לרבות איסור הוצאה מהבית דבגופיה ולמעט בל יראה. 3. עצם לא ישברו לרבות איסור נא ולמעט איסור שחיטה על החמץ, וממעטינו מנה מצוות שלא על גופו ולאיסי אתי לשבירת עצם שאין בה מוח דיליף מיעשו אותו. 4. פסח ראשון טעון הלל באכילתו והשני א"צ שנאמר השיר יהיה לכם כליל התקדש חג. 5. תרוייהו טעונים הלל בעשייתו, דרק לילה נתמעט או וכי אפשר ישראל שוחטין פסחיהם ולא אומרים הלל. 6. תרוייהו דוחין שבת, ולת"ק אינו דוחה טומאה שהרי מחמת טומאה דחיתו ולרבי יהודה דוחה שהתורה חזרה עליו לעשות בטהרה ואם לא זכה יעשה בטומאה. 7. פסח ראשון טעון לינה, ובפסח שני תרי תנאי אליבא דרבי יהודה.

ב.

הפטורים בפסח הבא בטומאה 1. אכלו ממנו טמאין פטורין, שנאמר וכל טהור יאכל בשר. 2. זבין שדחקו ונכנסו לעזרה פטורים, שנאמר וישלחו וטמאי מתים לא משתלחים. 3. בעי אם דחקו טמאי מתים ונכנסו להיכל שנאמר וישלחו מן המחנה ומשמע אפילו מקצת מחנה וחייב, ומאידך לא קרינן ביה אל מחוץ למחנה תשלחום וממילא פטור. 4. טמאי מתים שאכלו אימורי פסח פטורין משום דאתרבי מטומאת בשר, ואמרינן שאימורי פסח מצרים נאכלו כיון שהחלק לגבוה היה רק מתן דמים על המשקוף ושתי המזוזות.

✎ דף צו

*פסח מצרים ודורות. *זמן ההמרה.

א. פסח מצרים שונה מפסח דורות: מקחו מבעשור, הזאה באזוב על המשקוף ושתי המזוזות ונאכל בחפזון ואסור בחמץ רק אותו היום ולא כל שבעה, וילפינן לדורות שנאמר ועבדת את העבודה הזאת בחודש הזה שיהיו כל עבודות החודש כזה. ומפרשינו מה ממעטינו מהפסוקים 1. לגבי ביקור נאמר בחודש הזה, למעט פסח שני. 2. ואכלו את הבשר בלילה הזה אתי לסוף זמן אכילה דזהו

לר"א בן עזריה עד חצות ולר"ע עד עלות השחר. 3. כל ערל לא יאכל בו, לרבות שאוכל במצה ומרור וקמ"ל אף דמאיס. 4. כל בן נכר לא יאכל בו, דלא נפסל מתרומה אף שאין לבו לשמים. 5. תושב ושכיר לא יאכל בו כנ"ל. 6. ומלתה אותו אז יאכל בו, שאין מילת נכרים ועבדים שלו מעכבתו מלאכול תרומה. 7. ועצם לא ישברו בו, למעט פסול. 8. אל תאכלו ממנו נא, לאסור ערל במעשר.

ב. פסח או תמורתו שאבד ונמצא קודם שחיטה ירעה ודמיו שלמים ואחר השחיטה קרב שלמים ולר"א חצות קובע שזהו זמן שחיטת הפסח. ומייתי מתי זמן ההמרה. 1. לל"ק קאי אסיפא שאם נמצא קודם שחיטה והמיר אח"כ לא קרבה דבא מכח קדושה דחוויה, ומקשי דילפינן מאם כשב שתמורת הפסח לאחר הפסח קריבה שלמים וזהו בנמצא קודם שחיטה, ודחי דקרא אסמכתא ואתי לרבות אליה שבכבש ולא בעז ושמותר הפסח דינו כשלמים. 2. לל"ב קאי ארישא שאם נמצא קודם שחיטה והמיר אחר שחיטה קרב שלמים דשחיטה לא קבעה כיון דלא חזי, ודחינן דאמרין בברייתא להדיא דרועה שנא' הוא, תיובתא.

פ"ד דף צו

*כל שבחטאת מתה. *נקיבה לפסח.

א. לשמואל כל שבחטאת מתה בפסח קרב שלמים וכל שבחטאת רועה אף בפסח רועה. ומקשינן 1. עברה שנתה בחטאת רועה ובפסח קרב שלמים, ודחי דאיירי באבודין. 2. אבודה בשעת הפרשה בחטאת רועה ובפסח לחכמים קריבה, ודחי דקסבר כרבי שסובר תמות. 3. לרבי כל אבודה מתה וא"כ אף פסח שאבד ונמצא קודם חצות ימות, ודחי שאינו אבוד וכדאמרין שאבידת לילה לא נחשבת אבידה. 4. הפריש לאחריות בחטאת רועה ובפסח קרב שלמים, ודחי דאתי כר"ש שסובר דבחטאת תמות. 5. קשיא דלר"ש לית ליה כלל רועה בחטאת, אלא שמואל חדא קאמר במיתה ולא ברעיה וקמ"ל דחצות קבע ולאפוקי מרבי יוחנן דאמר שהשחיטה קובעת. ב. המפריש נקיבה לפסחו ירעה ויפלו דמיו לשלמים, ושמעינן מינה 1. בע"ח נדחין. 2. דחוי מעיקרא הוי דחוי. 3. יש דחוי בדמים.

פ"ד דף צח-צט

*הפריש ומת יביאנו בנו. *נתערב בקדשים. *אבד פסחה. *פסחים שנתערבו. הדרן!

א. הפריש פסח ומת אם בנו ממונה יביאנו לפסח ואם אינו ממונה יביא שלמים, וקשיא שאם מת קודם חצות חלה אנינות ואחר חצות נקבע ונדחה. ומתריצין 1. מת קודם חצות, ויביאנו לשם פסח שני. 2. לצדדין קתני, מת אחר חצות ובנו ממונה עמו יקרב פסח, ואם מת קודם חצות ובנו אינו ממונה עמו יקרב שלמים. 3. מת אחר חצות אבל בחצות כבר גסס וכן לא נקבע. 4. מת אחר חצות כר"ש דבע"ח לא נדחין. 5. הפריש אחר חצות, וכמ"ד חצות קבע. ב. פסח שנתערב בקדשים 1. בזבחים, כולם ירעו ויביא תרוייהו כדמי היפה שבהם ויפסיד המותר מביתו. 2. בבכור, לר"ש חבורת כהנים יאכלו ולא חייש להבאת קדשים לבית הפסול, ולרבנן ימתין שיוממו ויאכלם בתורת בכור בעל מום. ג. חבורה שאבד פסחה 1. אמרו לאחד שישחוט והם שחטו, הוא אוכל משלו והם מהראשון, ובלא ידוע הוא אוכל משלו והם לא אוכלים ופטורין מפסח שני. 2. אמר להם שישחטו עליו, הם אוכלין משלהן והוא אוכל מהראשון, ובלא ידוע פטור. 3. אמר להן ואמרו לו, כולן אוכלים מהראשון,

ובלא ידוע שניהם נשרפין. 4. לא אמרו כלל, כל אחד אוכל משלו ולא אחראין זה לזה, מכאן אמרו חכמים יפה שתיקה לחכמים וכ"ש לטפשים.

ד. בהמות פסח שנתערבו 1. בשתי חבורות כל אחד מושך קרבן וכל חבורה לוקחת אדם אחד מהחבורה השניה והוא נמנה אצלם והם נמנים אצלו מספק. 2. וכן חמש חבורות של חמש בני"א, שיש לכל חבורה אדם אחד בכל קרבן. 3. שני אנשים שנתערבו פסחיהן, כל אחד מושך קרבן וממנה עמו אחד מן השוק ונמנה אצלו, להו"א ש"מ דא"צ שישאר אחד מהחבורה הראשונה, ולמסקנא בעלמא בעינן מיהו הכא מי שנתמנה נחשב מבני החבורה הראשונה כיון שהיה רק אחד ועמד לצרף אחרים אצלו ורבי יהודה דאין שוחטין את הפסח על היחיד.

הלכן עלך פרק תשיעי!

פרק עשירי – ערבי פסחים

⚡ דף קקא

*אכילה בע"ש וער"פ. *קידוש בביכ"נ.

א. אכילה בערב שבת ובערב פסח 1. בערב שבת לרבי יהודה אסור להתחיל לאכול מן המנחה ולמעלה וזהו שעה תשיעית ולרבי יוסי שרי עד שתחשך וכן הלכה. 2. במשנתנו אסרינן לאכול בערב פסח סמוך למנחה, ובהא אף רבי יוסי מודה לרבי יהודה. 3. אם אכל וקדש עליו היום, לרבי יהודה יש לעקור את השלחן ולרבי יוסי א"צ להפסיק, ולהלכה פורס מפה ומקדש ובמוצ"ש מבדיל. ב. קידוש בביכ"נ 1. לרב לא יוצאים ידי חובת ברכת היין אבל יוצא י"ח קידוש ואח"כ מקדש בבית כדי להוציא את בניו ובני ביתו. 2. לשמואל לא יוצאים אף ידי קידוש משום דבעינן קידוש במקום סעודה וזהו בין מבית לבית ובין ממקום למקום בבית, והקדוש בביכ"נ נעשה לצורך האורחים שאוכלים בביהכ"נ. 3. לרבי יוחנן יוצאים אף ידי חובת ברכת היין דקסבר שינוי מקום מבית לבית א"צ לברך, ולכו"ע ממקום למקום בבית א"צ לברך ובדברים שטעונים ברכה לאחריהם במקומן כגון מזונות פליגי האם צריך לברך ואם נשארו מקצת חברים לכו"ע א"צ לברך.

שאלות לחזרה ושינון

⚡ דף צה

⚡ דף צה-צט

- א. כיצד המפריש פסח ומת יביאנו בנו לפסח (5)
- ב. דיני פסח שנתערב בקדשים (2)
- ג. חבורה שאבד פסחה (4)
- ד. בהמות פסח שנערבו (3)

הדון!

פרק עשירי – ערבי פסחים

⚡ דף קקא

- א. אכילה בערב שבת ובערב הפסח (3)
- ב. קידוש בבית הכנסת (3)

⚡ דף צו

- א. דיני פסח שני לעומת פסח ראשון (7)
- ב. הפטורים בפסח הבא בטומאה (4)

⚡ דף צו

א. דיני פסח מצרים ופסח דורות והמיעוטים מהפס' (8)

ב. דיני פסח שאבד ומתי זמן ההמרה (2)

⚡ דף צז

- א. כל שבחטאת מתה בפסח קרב שלמים והקושיות (5)
- ב. המפריש נקיבה לפסחו מה שמעינן מינה (3)

יצאן לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

ברכות עם מחודדין בפ"ד.

שבת מהדורה חדשה.

עירובין

סוכה

מגילה-פורים עם מדרש,

תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א

גיטין

קידושין - עם תורתך שעשועי,

סימני הדף, ותוספתא

מנחות

חולין

בכורות עם הקדמות ומושגים

ערכין-תמורה

כריתות-מעילה

נדה

וכן הלאה, כסדר ה'דף היומ"י

בבא קמא

בבא מציעא

בבא בתרא א-ב

סנהדרין א-ב עם "יש סדר

לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

מכות שבועות

עבודה זרה הוריות עם

מחודדין בפ"ד

זבחים

ציתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי

כל השיטות של מוני תר"ג המצוות.

בחקותין אשתעשע - על תר"ג

מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.

עתיים לתורה - לוחות ללימוד יומי

לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.

קיצור חודים מנוקד ומסודר.

קיצור אלשין רות

קיצור אלשין אסתר

קיצור אלשין איכה

בקרב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות

באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון

רבי בונים שרייבר שליט"א.

איזוהי דון ישרה - כיצד ללמוד

לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.

הקדמות ומושגים - סדר קדשים,

ובקרב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~51~

המערכת

